

zaaknummer 2012 T 691

30 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. J.P.H. Timmermans, advocaat te Beek,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Fraters van Tilburg
CMM

en

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Fraters van Tilburg
CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 16 januari 2012. Op 10 februari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van Frater [naam], Algemene Overste Fraters CMM.

Op 14 mei 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn stiefbroer de heer [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Timmermans, voornoemd. Namens de Congregatie is verschenen [Overste], voornoemd.

2. De klacht

2.1. Door het mislukken van het huwelijk van de ouders van klager, ging de moeder van klager weer terug naar [plaats] en werd klager naar de fraters gestuurd om zijn school af te maken. Van [datum] 1961 tot [datum] 1962 heeft klager verbleven op het internaat aan de [straat] te [plaats]. Aangeklaagde 1 was leider van dit weeshuis en aangeklaagde 2 was surveillant in dit weeshuis.

Als klager zich moest baden of wassen, werd door aangeklaagden 1 en 2 gecontroleerd of de schaamstreek en anus goed waren gewassen. Bij deze controles vonden aangeklaagden 1 en 2 altijd wel een aanleiding om het wassen zelf over te doen, hetgeen zeer intiem en pijnlijk gebeurde.

Als klager 's avonds in bed lag en zich verdrietig en alleen voelde, kwamen aangeklaagden 1 en 2 beurtelings aan zijn bed zitten en begonnen hem over zijn hoofd te aaien om hem te troosten. In eerste instantie was het prettig om getroost te worden. Het ging echter steeds verder en bleef niet bij het aaien over zijn hoofd. Na verloop van tijd, zaten aangeklaagden 1 en 2 ook aan het geslacht van klager. Klager zag dat zij met hun andere hand in hun eigen kleding zaten. Naar hij nu vermoedt, waren ze zichzelf aan het bevredigen.

Klager probeerde niet te huilen in bed en zich slapende te houden, in de hoop dat hij met rust gelaten zou worden. Toch gebeurde dit zeker iedere week.

Na verloop van tijd werd klager door aangeklaagde 2 gehaald en naar het slaapvertrek van aangeklaagde 1 gebracht. Daar zag klager aangeklaagde 1 helemaal naakt. Hij heeft aangeklaagde 1 zien klaarkomen. Klager moest aangeklaagde 1 bevredigen, ook oraal. Tevens werd klager oraal bevredigd door aangeklaagde 1. Na een verblijf van een half jaar op het internaat was dit de "normale" gang van zaken geworden.

De laatste paar maanden van zijn verblijf op het internaat ging het seksueel misbruik door aangeklaagde 1 nog verder. Als klager bij aangeklaagde 1 in het slaapvertrek was, moest hij zich voorover buigen. Aangeklaagde 1 reed dan tegen klager aan om uiteindelijk anaal binnen te dringen. Dit was bijzonder pijnlijk.

2.2. Klager heeft tot op de dag van vandaag last van het seksueel misbruik. Klager geeft aan een seksueel verstoord beeld te hebben, wat zich uit in het moeilijk aangaan van (seksuele) relaties en het in stand houden daarvan. Verder gaat klager gebukt onder steeds terugkerende nachtmerries, waarbij het uitgemaakt worden voor leugenaar en de geur van zweet en sigaren/sigaretten, die om de fraters hing, een grote rol spelen. Hierbij heeft klager vaak krampen aan zijn anus. Deze krampen verdwijnen als klager 5 minuten tot een half uur op het toilet gaat zitten en daarbij hard 'drukt' alsof hij zich moet ontlasten.

2.3. Klager verzoekt de klacht gegrond te verklaren en te erkennen dat het seksueel misbruik van klager zoals beschreven heeft plaatsgevonden.

3. Het verweer

Aangeklaagden 1 en 2 zijn overleden en kunnen geen weerwoord geven. [Overste] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagden 1 en 2. Hij concludeert dat in de persoonlijke dossiers van aangeklaagden 1 en 2 geen aanwijzingen zijn gevonden die duiden op een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Wel is [Overste] bekend met een andere klacht jegens aangeklaagde 1. Deze klacht is inmiddels gegrond verklaard.

Voorts erkent [Overste] de pijn, die klager heeft geleden, en biedt hij namens de Congregatie zijn oprechte verontschuldiging aan voor wat klager destijds is aangedaan. Tevens biedt [Overste] klager een persoonlijk gesprek aan, indien klager daaraan behoefte mocht hebben.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

Ten aanzien van aangeklaagde 1:

4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde 1 verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde 1 zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager in de periode van [datum] 1961 tot en met [datum] 1962 zeker eenmaal per week door aangeklaagde 1 seksueel is misbruikt. Dit seksueel misbruik bestond uit het controleren en opnieuw wassen van de genitaliën en anus van klager, het aan het bed van klager komen zitten om hem te troosten, waarbij de aai over het hoofd uiteindelijk eindigde in strelingen over het gehele lichaam. Na verloop van tijd werd klager naar het slaapvertrek van aangeklaagde 1 gebracht waarbij hij aangeklaagde 1 oraal moest bevredigen. Ook werd klager door aangeklaagde 1 oraal bevredigd en werd hij door aangeklaagde 1 anaal verkracht.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast ondersteunt de verklaring van [naam] het verhaal van klager. Zij verklaart gedetailleerd over wat klager haar eind 2005-begin 2006 heeft verteld van het seksueel misbruik dat hem is aangedaan door aangeklaagde 1. Datzelfde is gebeurd door zijn vriend [naam], zijn stiefbroer [naam] die dat ter zitting desgevraagd heeft bevestigd, alsmede diens partner en klagers zoon [naam].

Daarnaast ondersteunen de klacht van [naam] (bekend onder nr. 2010 T 183 en reeds gegrond verklaard) en de melding van [naam] (bekend onder nr. 2012 T 806) het verhaal van klager.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas elf jaar oud. Aangeklaagde 1 was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde 1 is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [Overste] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

Ten aanzien van aangeklaagde 2:

4.6. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.7. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht en geloofwaardig overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

4.8. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee de Klachtencommissie overigens bepaald niet wil zeggen dat de door klager gestelde feiten niet waar zouden zijn.

5. Het advies

Ten aanzien van aangeklaagde 1:

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Fraters van Tilburg CMM de klacht ten aanzien van aangeklaagde 1 gegrond te verklaren.

Ten aanzien van aangeklaagde 2:

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Fraters van Tilburg CMM de klacht ten aanzien van aangeklaagde 2 niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 30 mei 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr. en prof. dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Fraters van Tilburg CMM en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.